

DIKEY GEÇİŞ SINAVI

**TAMAMI
PDF
ÇÖZÜMLÜ**

**YENİ NESİL
PARAGRAF
SORU BANKASI**

**PDF ÇÖZÜMLER
İÇİN QR KOD**

**İLERİ
DÜZEY
METİNLER**

KOZMİKODA

İÇİNDEKİLER

ÖSYM TARZI "VİTRİN" SORULAR	5
BÖLÜM 1: SÖZCÜKTE ANLAM	
Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam	17
BÖLÜM 2: CÜMLEDE ANLAM	
Cümledeki Anlam Özelliğini Bulma	33
Cümleden Çıkarılabilecek Kesin Yargıyı Bulma	49
Cümle Oluşturma	57
Cümle veya Parçada Boşluk Tamamlama	63
Eş ve Yakın Anamlı Cümleler	69
BÖLÜM 3: PARAGRAF BİLGİSİ	
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları.....	75
Paragraf Oluşturma	83
Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	89
Paragraftaki Boşluğu Anlam Bakımından En Uygun Biçimde Tamamlama	103
Numaralanmış Cümlelerin Anamlı Bir Bütün Oluşturacak Biçimde	
Sıralanması İçin Yer Değiştirme Soruları	113
Paragrafı İkiye Bölme	127
Paragrafın Konusu	131
Paragrafta Ana Düşünce	137
Paragrafta Yardımcı Düşünceler	157
Yanıt Paragrafları.....	191
Paragrafta Tip.....	197
Birden Fazla Soru Kökünün Olduğu Paragraflar	201
KARMA TEST	237

ÖSYM Tarzı "VİTRİN" Sorular

DGS "PARAGRAF"

SORU

3

Bir şeyin kendisini söylemek yerine onun etrafında dönüp durarak kavramın adını söylemeden bir dirhem bal için okuyucuya bir çuval keçi boynuzu çiğneten yazarlar şunu bil-meliler ki bu tarz eserleri onların kendisinden daha uzun ömürlü olmayacak.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada eleştirilen bakış açısıyla yazılmıştır?

- A) Annem saçlarımı usul usul tarayıp örerken serçeler, kumrular terastaki çiçeklerin arasında gezinerek bir gün önce ıslanmış ekmekleri yemeye çalışırlardı.
- B) Rus edebiyatının hiçbir kahramanı, ne Raskolnikov ne Mişkin ne de Prens Andrey eski Rus insanını hatta tüm Doğuluları "Oblomov" kadar açıklıkla, en özlü yanılla temsil edebilir.
- C) Muğla'dan sonra denize ulaşma özlemi içinde ilerlerken yol dikleşir, tepeye vardığınızda deniz birden karşınıza çıkar.
- D) Psikiyatri, tıbbın topluma bakan penceresi, insan ruhundaki medcezirleri temaşa etmenin mekânıdır.
- E) İlköğretimi bitirip ortaöğretime başladığım yıl, soluğu tiyatro çalışmaları da yapılan Denizli Halkevinde aldım.

Çözüm

3

Bu tür sorularda öncülde belirtilen durumu çok iyi tespit ettikten sonra seçenekleri okumak gerekir. Öncülde, kapalı anlatımı yeğleyen yazarların eserlerinin kalıcı olmayacağı belirtilmiş ve seçeneklerde bu açıklamaya örnek olabilecek bir cümle istenmiştir. Burada en çok mecaz ve edebi sanat içeren, mesajı açıkça ifade etmeyen bir cümle aramamız gerektiğini bilmeliyiz. Cümleleri bu bakış açısıyla incelediğimizde, "Psikiyatri, tıbbın topluma bakan penceresi, insan ruhundaki medcezirleri temaşa etmenin mekânıdır." ifadesinin sözü edilen özelliklere uygun olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü "tıbbın topluma bakan penceresi" ve "insan ruhundaki medcezirleri temaşa etmenin mekânı" ifadeleri mecaz anlamlıdır ve dolayısıyla kapalı anlatıma sahiptir. Diğer seçeneklerde yer alan cümlelerde ise öncülde anlatılan özellikler yoktur.

Cevap **D**

SORU

4

Bir ayakkabı ustası yaptığı birçok ayakkabıyı raflara dizdikten sonra en çok emek verdiğini eline alıp başarılı olma yolunda ona şu öğütleri verdi:

- Ne yaparsan yap mutlaka sahibine yük olma
- Senden beklenen performansı göstermek için gayret et
- Amacına ulaşmak için asla acele etme
- Bir deri parçasından doğduğunu unutma
- Benzerlerinden ayrılan bir yönün olsun

Bu parçada ayakkabı ustasının ayakkabıya verdiği öğütlere göre, ayakkabının başarı için sahip olması gereken özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Özgün olmak
- B) Çaba göstermek
- C) Özüne sadık kalmak
- D) Her zaman en iyi olmak
- E) Sabırlı olmak

Çözüm

4

Ayakkabı ustasının tavsiyeleri arasında "Her zaman en iyi olmak" yoktur. Bunun dışındaki ifadelerin öncüldeki karşılıklarını şöyle gösterebiliriz:

- A) Özgün olmak → Benzerlerinden ayrılan bir yönün olsun
- B) Çaba göstermek → Senden beklenen performansı göstermek için gayret et
- C) Özüne sadık kalmak → Bir deri parçasından doğduğunu unutma
- E) Sabırlı olmak → Amacına ulaşmak için asla acele etme

Cevap **D**

CÜMLEDEKİ ANLAM ÖZELLİĞİNİ BULMA

1. (I) Edebiyat eserleri genellikle insan merkezli konuları ele almaktadır. (II) Edebi eserler içerisinde romanlar ise insanı bir bütün olarak ele alarak onu bütün hayatıyla birlikte okuyucuya yansıtır. (III) Bir genç kızın etrafında şekillenen ve gelişen "Bektaş Kız" romanı kahramanın ağzından bize nakledilmektedir. (IV) Romanın kurgusu da başarılı değildir, ancak onu ilginç kılan yaşanmış bir olayı, olabildiğince realist bir biçimde ortaya koymuş olmasıdır. (V) Yazar zaten romanı nasıl kaleme aldığını giriş kısmında açıklamıştır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin hangileri parçada tanıtılan kitabın anlatımıyla ilgilidir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) IV. ve V. E) II. ve V.

2. (I) Birbirimizi anlamak için hayata karşımızdaki insanın gözüyle bakmak gerekir. (II) Son zamanlarda çok sık duyduğumuz "empati" kendimizi karşımızdaki yerine koyarak onu anlamaya çalışmaktır. (III) Empati yapmak, dünyanın en zor işlerinden biridir. (IV) Birbirimize karşı sevgi ve saygıyı kaybettiğimiz zaman, hayatı dengede tutmak iyice zorlaşır. (V) Empatiyle sorunlar daha kolay dile getirilir ve daha çabuk ve kolay çözümler üretilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, sebep-sonuç ilişkisi vardır.
B) II. cümlede, bir tanım yapılmıştır.
C) III. cümlede, karşılaştırma anlamı vardır.
D) IV. cümlede, bir önceki cümledeki yargı örneklenmiştir.
E) V. cümlede, empatinin işlevinden söz edilmiştir.

3. Çocukluk, şiirin toprağıdır.

Bu cümlede şiirin çocuklukla ilgili hangi yönü belirtilmek istenmiştir?

- A) Duygusal yönünün ağır bastığı
B) Düşle gerçeğin iç içe olması
C) O dönemdeki yaşantılardan beslenerek üretildiği
D) Geçmişin değerinin yetişkinlikte anlaşıldığı
E) İnsan yaşamının en önemli dönemi olduğu

4. (I) Bizde belirgin bir gençlik edebiyatı damarından söz edilemez. (II) Gençlerin sorunları daha çok içinde buldukları ilişkiler ağına ve yaşadıkları hayatın gerçekliğine bağlı olarak anlatılmıştır. (III) Oysa bu tutum gençleri, onların özel sorunlarını düşünme biçimlerini anlatmaya yeterli değildir. (IV) Belki gençlere edebiyatımızın ustalarını götürmenin yolları daha sık denenebilir. (V) İşte yayınevimizin "Seçme Öyküler" dizisi, bu işlevi yerine getirmenin yollarından biri.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle olumsuz anlamlı bir cümledir.
B) II. cümlede gençlerin sorunlarının anlatılış biçimi açıklanmıştır.
C) III. cümlede gençler için yapılması gerekenlerden bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede gençlerle edebiyatçıları buluşturmaktan bahsediliyor.
E) V. cümlede yayınevinin gençlerle edebiyatçıları buluşturmak için yaptığı anlatılıyor.

5. (I) Bir zamanların nadir bulunan pahalı, zenginlik göstergesi olarak kabul görmüş nesnesi ayna, tartışma götürmez bir toplumsal ağırlığa sahipti. (II) Bugünse Batı kentsel gelişiminin sıradan dekoratif unsurlarından birine indirildiği görülüyor. (III) Eser, aynanın tarih boyunca geçirdiği dönüşümü izlemeye, uygarlık evriminin canlı damarlarından birine götürüyor okuru. (IV) Ticari bir mal olarak insan ilişkilerini nasıl etkilediği, kişinin kendi imgesiyle kurduğu ilişkiyi anlatıyor. (V) Bu yönüyle de, aynanın suretlerle ilişkisi, onu hâlen gizemli bir meta hâline getiriyor.

Aynanın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede aynanın eskiden zenginlik göstergesi olduğundan bahsediliyor.
B) II. cümlede çağımız Batı kentsel yaşamında aynanın dekor olduğundan söz ediliyor.
C) III. cümlede parçada anlatılan kitabın okura etkisinden bahsediliyor.
D) IV. cümlede aynanın insan ilişkilerini nasıl etkilediği anlatılıyor.
E) V. cümlede ayna ticaretinin bugünkü durumu anlatılıyor.

5. ve 6. sorularda, cümle veya parçadaki boşluğu anlam bakımından en uygun biçimde tamamlayan seçeneği bulunuz.

5. **Fotoğraf bir anı olduğu gibi yansıtırken edebiyat, o anın çözümlemesini yapar. Örneğin biraz önce çektiğim fotoğrafta pişirdiği tüm kestanelerini satan satıcının yüzü gülekti, ama kestanelerini satmasaydı yüzü asık olacaktı. Edebiyat açısından durum böyle değil. Bu adamın oldukça uzun bir hikâyesi olmalı, der ve yaşanan bu hikâyenin kurgusunu yapar edebiyat, ----.**

- A) çünkü iyi bir fotoğraf çekmek için uygun zamanı yakalamak zordur
- B) buna karşılık edebiyatta, yaşananları anlatırken sözcükleri ustalıkla seçmek gerekir
- C) ayrıca fotoğraf karesinde, hikâyenin bir anını eksiksiz olarak görüntüleyebilirsiniz
- D) çünkü edebiyatın işi, yaşananları en ince ayrıntısına kadar bellekte canlandırmaktır
- E) ama gerçeği yansıtabilmek için birtakım teknik bilgilere gereksinim duyarsınız

6. **Hâli vakti yerinde yabancı uyruklu bir tanıdığım, bütün varlığını ülkesinde bırakarak İstanbul'a yerleşmişti. Kendisine neden Türkiye'de yaşamayı seçtiğini sorduğumda verdiği cevabı unutamam: "Orada canım sıkılıyordu. Beş yıl sonra bile neler olacağını bilebiliyordum. Yaşamımda hiç sürpriz yoktu. Buradaysa bırakın gelecek haftayı, yarın bile neler olabileceğini kestiremiyorum. ----."**

- A) İstanbul'un doğal güzelliklerini, kalabalığını özlemişim
- B) Bu stresli hayata daha fazla dayanabileceğimi sanmıyorum
- C) Aradığım, özlediğim, beklenmedik heyecanlarla dolu bir yaşam var burada
- D) Her şeyin yolunda gittiği ülkemde hiçbir konuda günlük kararlar alınmaz
- E) Bu ülkede yaşayan insanların sıcakkanlılığı bu kararı almamda etkili oldu

7. Demre'den 25 km uzaklıktaki portakal cenneti Finike'ye vardığımızda ikinci vaktiydi. (I) Bu güzel ilçenin betonlaşmamasının nedeni bu narenciye bahçelerinin herkesçe çok sevilmesi. (II) Şehir merkezinden yaklaşık 3,5 km sonra başlayan tarım arazileri özenle korunmuş. (III) Bu da yöneticilerle bu arazileri işleyen halkın ortak çabalarıyla sağlanmış. (IV) Birlikten kuvvet doğar, sözü gerçek olmuştu. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine düşüncenin akışına göre, "Denize paralel inen Acısu ve Tatlısu derelerinin suladığı topraklarda göz alabilirdiğine narenciye bahçeleri uzanıyordu." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) Şişmanlık, yaşadığımız çağda insanların belki en büyük ortak sorunu. (II) Şişmanlığın temel nedenini ise yoğun olarak tüketilen unlu ve şekerli besinler oluşturuyor. (III) Bu sorunu önemseyen yazar, kitabında Türk ve dünya mutfağında "düşük glisemik indeksli" yüz elli yemek tarifini derlemiştir. (IV) Aile bireylerinin sağlıklı yaşaması, kilo almaması ya da kilolarından kurtulması için bir "akıllı mutfak" oluşturmuş. (V) Bu mutfakta uyulması gereken altın kuralları da belirlemiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Bir de market raflarını süsleyen paketli yiyecekler..." cümlesi getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Bütün evlerde olduğu gibi annem evimizin direğiydi. (II) Şöyle ki: tarlada, bahçede, harmanda o vardı; ocak başında tencereyi kaynatan da oydu. (III) Sabahları, daha gün doğmadan sacda pişirilen ekmeğin korkusuyla uyanırdım çocukluğumda. (IV) Annem, çoktan öteki işlerini bitirmiş, günlük ekmeğini yapmaya başlamış olurdu. (V) Ağabeyim, "gelin abam" ise annemin yardımcısıydı. (VI) Bizler de onların peşinde dolaşırdık. (VII) İşte bu yaşadıklarım beni iyimser, mutlu ve özgür kıldı.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine, düşüncenin akışına göre, "Daha doğrusu ev denilen değirmi o döndürürdü." cümlesi getirilmelidir?

- A) II B) III C) IV. D) V. E) VI.

5. 9. ve 12. yüzyıllar arasında eğitim-öğretim Avrupa'da katedral okullarında yapılıyor ve papazlar tarafından yürütülüyordu. Bu okullar Batı'daki en önemli kültür merkezi durumundaydı. Bunlar bilimsel konulara karşı entelektüel ilgi oluşmasını sağlamıştı ve çeviriler aracılığıyla bu ilgi giderek yaygınlaşmıştı. Ancak zamanla bu kurumlar eski önemini yitirdi ve bunların yerine başka bir kurum ortaya çıktı. 1000 yılında İtalya'nın Bologna şehrinde, hukuk öğrenmek isteyen öğrenciler öğrenci loncası kurdular ve bu loncaya da Univeritas adını verdiler. Yüz yıl sonra, Bologna Üniversitesine tıp ve felsefe fakülteleri de eklendi. Bu üniversiteyi, Oxford, Cambridge, Padua, Ravenna, Paris Üniversiteleri izledi. Buralarda öğretim elemanları yine din adamlarıydı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Orta Çağ Avrupa'sında eğitimde hangi derslere ağırlık verildiğine
- B) Bilimsel kitap çevirilerinin insanlarda bilgilene-meye karşı istek uyandırdığına
- C) Geçmişte din adamlarının eğitimde önemli bir rol üstlendiklerine
- D) Katedrallerin geçmişte toplumun kültürel açıdan gelişimine katkıda bulunduğuna
- E) Bologna Üniversitesinin nasıl ortaya çıktığına

6. 1928 yılında 20 kişiyle kurulan ve zamanla dünyanın en büyük ordu korusu hâline gelen Rus Kızıl Ordu Korusu önceleri Sovyet Devrimi'nin simgesi olarak tanındı. Ancak değişen zaman ve koşullarla birlikte koro politik amaçlardan sıyrılarak folklorik bir yapı kazandı. Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'ye de gelerek Onuncu Yıl Marşı'nı ve birçok popüler şarkıyı Türkçe seslendiren koro, özel müzik ve koreografi eğitimi almış kişilerden oluşuyor.

Bu parçadan Kızıl Ordu Korusu'yla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Üye sayısında zaman içinde artış olmuştur.
- B) Başlangıçta, siyasetin etkili olduğu bir kuruluştur.
- C) Rusya dışında da konserler vermektedir.
- D) Kuruluşundan beri dünyanın en büyük korusudur.
- E) Ülkesini temsil eden bir topluluktur.

7. Dergimizi başından beri okuyanların gözünden kaçmayan bir şey vardı: Kitap tanıtma yazılarına hiç yer vermemiş olmamız. Yerimizin kısıtlı olması da bunun bir nedeniydi. Ama biz bunu, günümüzde kitap eleştirisinin geldiği duruma bir tepki olsun diye de yaptık. Bu tür yazılarda özgün birkaç cümleye bile rastlayamamak can sıkıcıydı, umut kırıcıydı. Yeni çıkan bir şiir kitabıyla ilgili olarak kaleme alınan yazıyı, şairin ve kitabın adını değiştirdiğinizde başka bir sanatçı ve kitabı için de kullanabilirdiniz oysa. Şablon yazılar, klişe deyişler alıp başını gitmişti. Şairin daha önce yayımlanmış olduğu kitaplara, sanat yaşamına hiç değinilmiyordu. Bence bu yazıları, küçük ilan ya da duyuru metinleri kimliğinden kurtarıp şiirin doğasına uygun olarak "az sözle çok şeyin söylendiği" yazılara dönüştürmek gerekir.

Bu parçada kitap tanıtma yazılarıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden yakınılmamaktadır?

- A) Şairlerle yapılan söyleşilere yer verilmemesinden
- B) Farklı yapıtlar için aynı şeylerin yazılmasından
- C) Yapıtların, gerçek özelliklerini yansıtmak biçiminde tanıtılmamasından
- D) Kalıp sözler kullanılmasından
- E) Şair hakkında verilen bilgilerin yetersizliğinden

8. Bu romanımı birinin hayatından etkilenecek yazmadım. Ama kimliğinde herkesten bir parça olan ya da tam tersi hiç kimseye benzemeyen bir karakterdir romanımda anlattığım. Güçlü bir kadın ama yaralı. Uçlarda yaşamış, "Ya hep ya hiç!" demiş biri. Kahramanımız böyle bir kimlik sergileyince herkesin onda kendinden bir şeyler bulması doğal. Okur, bir komşusunun, akrabasının belki de kendi hayatının bir kesitine benzetecek onun hayatını. Belki size çok alışılmış gelecek ama bu kahraman aslında herkesten çok benim. Çünkü onu ben oluşturdum. Hayatımdaki iniş çıkışlardan, başarılarından ya da dibe vuruşlardan beslendi bu karakter.

Bu parçada sözü edilen karakterin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Etkili bir kişiliği olduğuna
- B) Üzücü durumlarla karşılaştığına
- C) Yaratıcısının yaşadıklarından etkiler taşıdığına
- D) Çevresindekilerle iyi ilişkiler içinde olmadığına
- E) Aşırılıkları sevdiğine

PARAGRAFI İKİYE BÖLME

6. (I) Bağ bozumu mevsimindeyiz, bütün köylüler heyecanlı bir telaş içinde. (II) Olgunlaşan üzümler bağlardan özenle toplanmış, kasalara doldurulmuş. (III) Hasadı yapılan bu üzümleri köylüler en yakındaki işletmelere götürüyor. (IV) Köylüler acele ediyor, üzümler bozulmadan, değerini yitirmeden işlensin istiyor. (V) Bağ bozumunun tarihinin Anadolu topraklarında altı bin yıl öncesine dek uzandığı biliniyor. (VI) Üzümlün o zamandan günümüze kadar Anadolu'da yşeren tüm uygarlıklarda ne denli önemli olduğunu bize o günlerden kalan kabartmalar, heykeller, efsaneler anlatıyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. (I) Ünlü bir kişiyle kısa ya da uzun süren bir arkadaşlığınız olduğunu düşünelim. (II) Size uzun mektuplar yazdı, birlikte fotoğraflar çektirdiniz; bu ne anlama gelir? (III) Siz şimdi o kişinin iç evrenini gereği gibi anlayıp onu her yönüyle tanıdınız mı? (IV) Sanatçılar; bir günü bir güne benzemeyen, duygulu, tutkulu, coşkulu insanlardır. (V) An gelir öfkelenir, en sevdikleri insanı yerin dibine batırır; birkaç gün geçmeden aynı kişiyi göklere yükseltirler! (VI) Ayrıca sanatçı, sözler uçar gider ama mektuplar kalır ellerde ve bir gün bu mektubu yayımlarlar diye düşünmez. (VII) Bu yüzden ben de sanatçıların, ölümünden sonra mektupları yayımlanarak eski defterleri karıştırarak özel yaşamının irdelenmesinden hiç hoşlanmam.

Bu parça, iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Yaşama şöyle bir baktığınızda doğadaki her şeyin insanlara sunulmuş armağanlar olduğunu ve insanların bu armağanları paylaştığını hissediyor olmalısınız. (II) Güneşi, havayı, suyu, mevsimleri, gökyüzünü, çiçekleri ve daha bir çok şeyi paylaşırsınız. (III) Beni yaşamımda şaşırtan birçok şey olmuştur. (IV) Bunlardan biri, başını kuma soktuğu zaman kendisini kimsenin görmediğini zanneden deve kuşlarına benzeyen insanlardır. (V) Ne gariptir ki böyle insan sayısı çoğunluktadır. (VI) Bu insanlar, fark edildiklerinin farkında değillerdir.

Yukarıdaki paragraf ikiye bölünmek istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

9. (I) İstanbul'un dünü, bugünü hakkında Türkler ve yabancılar yüzlerce kitap yazdı. (II) Kimisi İstanbul'un geçmişine ışık tuttu, kimisi yaşamı ve gelenekleri üzerinde yoğunlaştı. (III) Kimileri geçmişte orada yaşamış siyasi olaylara dikkat çekti. (IV) Kimileri de onun sanat dünyasındaki yerine. (V) Son yıllarda yine İstanbul'un çeşitli yörelerini ayrıntılarıyla anlatan kitaplar ortaya çıktı. (VI) Bunların en ilginçleri İstanbul'un geleceğiyle ilgili olanlar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense, ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) Hani çok sevilen insanlar vardır. (II) Bir kere, ben onlardan değilim; hatta soğuk, itici, hırçın, uzak durulması gereken biri olarak değerlendiriliyor olabilirim. (III) Ama en azından adalet, dürüstlük ve saygı yönünden yüksek puan aldığımı sanıyorum. (IV) Yanımda çalışanlar da bu yüzden bana saygıda kusur etmezler. (V) İnsanın adil davranabilmesi için önce sevilmemeyi göze alması gerekir. (VI) Adil olduğunuzda sizi kimileri sevmeyebilir ama bir süre sonra herkes size güvenir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

11. (I) Bugün bir kitapçıya gitseniz raflarda bulacağınız binlerce kişisel gelişim kitabı pozitif psikoloji ilkesine göre hazırlanmıştır. (II) Bu kitapların bu denli popüler olmasında, bireyin olumlu yanlarını kullanarak hayatının anlamını bulmasına yardımcı olması yatmaktadır. (III) Güçlü özelliklerine yoğunlaşan insan artık kendini değersiz, işe yaramaz değil; özgün ve becerikli hisseder. (IV) Pozitif psikoloji çalışmaları insanın yalnızca yetenekli olduğu alandaki becerilerinin farkında olmasını sağlamakla yetinmez. (V) Hepimizin insan olmaktan gelen birtakım ortak becerileri vardır. (VI) Strese karşı belirli düzeyde dayanıklı olmak, bazı hastalıklarla mücadele edebilmek, yeni bir ortama uyum sağlamak ve zaman içerisinde üzüntüyle baş edebilmek gibi. (VII) Hepimizin bu tip yaşam becerileri var olsa da herkeste aynı derecede gelişmiş değildir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

1. Jaws filmi seyreden birçok kişi köpek balıklarının bazı plajlardaki insanlara saldırarak ekmeğini çıkararak (!) bir canlı türü olduğu kanısına kapılabilir. Aslında gerçek öyle değil. Çok az sayıda köpek balığı türünde saldırgan eğilimler gözleniyor. Hatta, Türkçede "kumsal köpek balığı" adı verilen ürkek bir alt tür dahi var. Bunlar her yıl Marmaris yakınlarında bulunan, dünyadaki ikinci üreme bölgeleri olan Boncuk Koyu'nu mesken tutuyor. Kumsal köpek balığı her yıl Mayıs ayında binlerce kilometre yüzüp Boncuk Koyu'na ulaşıyor, burada yavruluyor. Bu koyu, köpek balığı için ilginç kılan etmenlerden biri burada bir gölcüğün olması. Gölcüğün tatlı suyunun denizle kucaklaştığı yer, kumsal köpek balıklarının yavrulması için çok uygun bir ortam sağlıyor. Bu nedenle bunlar, çiftleşmek için 3-5 m derinlikteki sığ ve kumluk bölgeyi seçiyor. Koyun 75-100 m açığındaki kayalıklarda yaşadığı sanılan bu canlılar, genellikle 30-50 m derinlikte bulunmakla birlikte sabahın çok erken saatlerinde gruplar hâlinde sığ kumluk alanlarda da görülüyorlar.

Bu parçada kumsal köpek balıklarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin nedenine değinilmiştir?

- A) İnsanlarca öteki köpek balıkları kadar tanınmalarının
B) Kayalık bölgelerde daha fazla görülmelerinin
C) Saldırmayan bir tür olmalarının
D) Yavrulamak için Boncuk Koyu'nu tercih etmelerinin
E) Alt tür olarak kabul edilmelerinin
2. Yeni turizm anlayışında zaman çok önemli. Bu yüzden her yere uçakla gitmek isteniyor. Oysa buradan, en yakın havaalanına 3-3,5 saatte ulaşıyor. Bu nedenle ilçemizde hava ulaşımı çok tercih edilmiyor.

Bu parçada, aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

- A) Turizmin gelişmesini sağlayan etkenler nelerdir?
B) Turizmde hak ettiği yere gelebilmesi için ilçenizde neler yapılıyor?
C) Sizce turistler niçin hava yoluyla ulaşımaya öncelik veriyor?
D) İlçeniz hangi yönden turistlerin ilgisini çekiyor?
E) İlçenizin coğrafi koşulları havaalanı yapmaya elverişli mi?

3. İlk kez MÖ 6500'lü yıllarda Anadolu topraklarında keşfedilen kurşunun, ağır metallerin en zehirlilerinden olduğu bilinmektedir. Bu metal, tarih boyunca su borusundan makyaj malzemesine ve gıdaya kadar pek çok ürünün elde edilmesinde kullanılmıştır. Kurşun, yıpratıcı ve hatta öldürücü etkisiyle tarihin akışını bile etkilemiştir. Kolay bulunup işlenebilen bir metal olmakla birlikte eski çağda yüksek sınıf tarafından kullanıldığından, kurşunun öncelikli kurbanları saraylılar olmuştur. Halk tabakaları ise bu metalden mahrum kaldıkları için zehrin etkisinden bir ölçüde korunmuşlardır. İlk kez Yunan Botanikçi Nicander, kurşun zehirlenmesinin karın ağrısı ve felce yol açtığını ortaya koymuştur. Yunan Doktor Dioscorides de metalin akli dengeyi bozduğunu belirlemiştir. Romalılar da kurşunun insanı delirtecek ya da öldürecek nitelikte olduğunu bilmelerine karşın azar kullanıldığı takdirde zararlı etkisinin azalacağına inanıyorlardı. Ancak şunun farkında değillerdi: Her gün vücuda belli miktarda alınması, akut yani çabuk ilerleyen zehirlenmenin korkunç etkilerini ortaya çıkarmaz ancak kronik yani süregelen, iyileşmeyen zehirlenmeye yol açar. Kronik zehirlenme ise böbrek hastalıklarına, hipertansiyona, kısırlığa ve gut hastalığına neden olur.

Bu parçaya göre tarihte kurşun zehirlenmesinin yüksek tabaka arasında yaygın olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın, kurşunun nerelerde kullanıldığını bilmesi
B) Kurşunu kullanma olanağına soyluların sahip olması
C) Kurşunun, zenginliğin simgesi hâline gelmesi
D) Halk arasında zararlarından endişe duyulması
E) Kurşunu işlemeyi yalnızca soyluların bilmesi
4. Sanatla ilgili metinleri inceleyen kişilerin dizgini elden bırakmaması, hele şapkadan tavşan çıkarması en temel prensiplerdendir.

Bu cümleye göre sanatsal metin incelemelerinde yapılması beklenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yorumda aşırıya kaçmama
B) Farklı kaynaklardan yararlanma
C) Sözcükleri, ilk anlamlarıyla kullanma
D) Özgünlükten ödün vermeme
E) Ayrıntılara gereğinden fazla yer vermeme

5. Özellikle yağmurların, atmosferdeki kirleticileri yıkarak uzaklaştırdıkları bilinmektedir. Diğer koşullar eşit kabul edildiğinde bir bölgedeki havanın kalitesi, yıllık ortalama yağış dağılışıyla ilgilidir. Türkiye’de Kuzey Anadolu Dağlarının kıyıdaki bölümleriyle Torosların denize dönük yamaçları ve önlerindeki kıyı kuşağı önemli miktarda yağış alır. İç bölgelerde ve çukur alanlarda ise yıllık yağış miktarlarında önemli düşüşler söz konusudur. Buna göre, yıllık yağış miktarının fazla olduğu alanlarda bulunan kentler, diğerlerine göre daha şanslı sayılmaktadır.

Bu parçadan yağış miktarı ve hava kalitesi arasındaki ilişkiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yağış miktarının değişkenliği kentlerin hava kalitelerini etkileyebilmektedir.
- B) Dağlık bölgeler genellikle ormanlarla kaplı olduğundan çok yağış alır.
- C) İç bölgelerdeki yağış yetersizliği kentlerin hava kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.
- D) Kıyılarda yer almayan kentler daha az yağış aldıklarından yağışın temizleyici etkisinden yeterince yararlanamaz.
- E) Yüksek ve alçak alanlar arasındaki yağış farklılığı kentlerin hava kalitesine yansiyabilmektedir.
6. 2007’de sadece kas gücüyle dünyayı dolaşmak için yola çıktım. 5 yıl 11 gün süren bu turda pedal çevirdim, kürek çektim, yürüdüm. Bu yolculuk öz güvenimi artırdı. Hayat kısaydı, hayalleri ertelemem gerekiyordu. Hayaller ise bir hedef belirlemeden gerçekleşmiyor. Yolculuğum sırasında birçok kişi bana yardım eli uzatmıştı. Ama zamanla kimseden bir şey beklemeden küçük zaferlerle mutlu olmayı öğrendim. Zorlandığımda, üstlendiğim yardım projelerini düşünerek iç huzuruna kavuştum.

Bu sözlerden, konuşan kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) İstekleri, geciktirmeden gerçekleştirmek gerektiğini düşündüğüne
- B) Kendi gücüne inandığına
- C) Başkalarının yönlendirmesiyle harekete geçtiğine
- D) Belli bir amacı olduğuna
- E) İsteddiği her şeye sahip olmaya değil, küçük şeylerle yetinmeye çalıştığına

7. Timur’un ölümünden sonraki yarım yüzyıl boyunca Bizanslılar, kimi zaman tahtında hak iddia eden şehzadeleri kullanarak kimi zaman da Haçlı tehdidiyle Osmanlılara karşı direnebilmişlerdir. Bizans elçileri, II. Mehmet Karamanlılarla savaşırken tahtta hak iddia eden şehzade Orhan’ı serbest bırakma tehdidiyle birkaç ayrıcalık kazanabilmişlerdi. 12 Aralık 1452’de papa ile kiliselerin birleşmesini sağlayacak anlaşma uyarınca imparatorun huzurunda, Ayasofya’da yapılan ilk tören, Osmanlılara karşı da bir birlik oluşturma ve tehdit anlamı taşıyordu.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Bizans, bazı Osmanlı şehzadelerini politik amaçları için kullanmıştır.
- B) Osmanlı yönetiminde zaman zaman ikilikler yaşanmıştır.
- C) Bizans, Haçlı Seferlerinden güç almıştır.
- D) Bizans Avrupalı devletlerle Osmanlıya karşı iş birliği yapmıştır.
- E) Bir dönemde, Bizans karşısında Osmanlılar Anadolu sınırları içine çekilmiştir.

8. Bütün uygar ülkelerde aynı yakınma: “Okumuyoruz.” Anlaşılan kitaplar çoğaldıkça okuma sevgisi azalıyor. Ama yine de birçokları için okumak bir hastalık. Ancak böyleleri araştırmak, düşünmek, incelemek için okumaz; okumuş olmak için okurlar. Ne sanat heyecanı ararlar ne de okuduklarını özümserler. Ellerine geçeni okurlar. Sabırsızdırlar, sırtlarından bir yük atmak isterler sanki. Okuduklarına karşı çıkmaları ya da onları kabullenmeleri söz konusu değildir. Birçoğu da ellerindeki kitabı kapatır kapatmaz içindekileri unutur. Bir bölümü de yalnızca okur gibi yapar. En büyük zevkleri de birbirleriyle kitap değiştirmektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Kimileri, okuduklarını içselleştirmezler.
- B) Bir ülkede basılan kitap sayısı okuyanın sayısı doğru orantılıdır.
- C) Çok kitap okumak, kitabın anlayarak okunduğu anlamına gelmez.
- D) Bir grup okur, okuduğunda estetik bir yan aramaz.
- E) İyi bir okur olmakla çok kitap okumak arasında doğrudan bir ilişki yoktur.

5. Türkçede kırkpare, yamalı bohça, hanım dilendi bey beğendi gibi pek çok isimle anılan kırkyama, parça kumaşların birleştirilmesiyle yapılıyor. Kırkyama, eldeki malzemelerle ihtiyaç duyulan eşyaların üretilmesi zorunluluğundan doğmuştur. Bazı kaynaklara göre Orta Asya bazılarına göreyse Mısır kaynaklı. Bugün bilinen en eski kırkyama parçası, bir İskit kabilesinin mezarında bulunmuş. Marco Polo'ya göre Budist rahipler, İpek Yolu'ndan geçen yolcuların mabetlere bıraktıkları kumaş parçalarından yapılmış giysiler kullanırlardı. Kırkyamanın Haçlı Seferleri'yle Avrupa'ya ve daha sonra da keşifler yoluyla Amerika'ya geçtiği düşünülmektedir. Kırkyama, günümüzde bir hobi olarak varlığını sürdürüyor. Üretimi ister elle ister makineyle yapılınsın kırkyamaya yeni başlayanlar kendilerini renkli ve dayanışması bol bir dünyanın kapısında buluyor. Herkesin ortak görüşüyle kırkyamanın, onu yapana sabrın, çabanın, paylaşımın ve üretimin inceliklerini öğrettiği.

Bu parçada kırkyamayla ilgili olarak,

- Günümüzde hangi ürünlerin yapımında kullanılmaktadır?
- En eski örnek ne zaman bulunmuştur?
- Yapımında hangi yöntemler kullanılmaktadır?
- Yapım amacında değişiklik olmuş mudur?
- Yapanlar üzerinde nasıl bir etkisi vardır?

sorularından hangilerinin cevabı vardır?

- A) I, II ve III B) I, III ve IV C) II, III ve IV
D) II, IV ve V E) III, IV ve V

6. Spor yapıyordum. Futbol ve basketbol oynuyordum. Asıl amacım spor akademisine girmektir. Sonra oyunculuğa başladım ve "Evet, ben bu işi yapmak istiyorum." dedim.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- Oyuncu olmaktan vazgeçememenizin nedeni nedir?
- Tiyatro dışındaki bir alanda çalışmayı hiç düşündünüz mü?
- Tiyatroya yönelmeniz kimlerin, nelerin etkisi var?
- Spor yapmaya ne zaman başladınız?
- En çok hangi alanda yetenekli olduğunuzu söylüyorlar?

7. Bir arada yaşamak zorunda olan insanoğlu, yaratıldığından bugüne, duygu ve düşüncelerini paylaşma ihtiyacı duymuştur. Tarihin ilk çağlarında sınırlı işaretlemlerle anlaşmak mümkünken değişip gelişen hayat şartları nedeniyle insanların birbiriyle anlaşması güçleşmiş, daha sağlam, yeterli bir anlaşma sistemi zorunlu hâle gelmiştir. Böylece, bir "gizli anlaşmalar ve fark edilmeyen ittifaklar sistemi" olarak dil ortaya çıkmıştır. Bu yapı, her topluluk tarafından ayrı ayrı kurulmuş ve böylece her toplumda kendine özgü bir dil oluşmuştur.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- Zaman içinde insanlar arasında iletişim neden zorlaşmıştır?
- Bir arada yaşama zorunluluğunun insanoğluna yararı ne olmuştur?
- İnsanlığın en eski dönemlerdeki anlaşma araçlarından söz eder misiniz?
- Bir iletişim aracı olan dilin gelişim sürecini anlatır mısınız?
- Dillerin birbirinden etkilenmesi hangi nedenlere bağlanabilir?

8. Bir yolculuğa çıkmalıyız. Bu yolculuk, başka iklimlere doğru değil, yaşadığımız toplumun geçmişine doğru olmalıdır. Çünkü edebiyatçı, önce kendisini yaşatan ve sonsuza kadar var edecek olan kültürü tanımalıdır. Bu, onun özgün sanat eseri ortaya koyabilmesinin en önemli yoludur. Zira bir sanat eserinin kökleri, onu ortaya koyan yazarın ruhsal ve zihinsel yapısından olduğu kadar, içinden çıktığı toplumun kültüründen de beslenir, gelişir.

Bu sözler, aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- Geleneksel sanat ürünlerinin en belirgin özellikleri nelerdir?
- Sanat eseri, yazarın duygu ve düşünce dünyasını ne ölçüde yansıtmalıdır?
- Yerelliği esas alan bir yazarın geleceğe yön vermesi mümkün müdür?
- Nitelikli bir edebiyat eseri ortaya koymanın temel şartı nedir?
- Yazar, yetiştiği topluma yol göstermede nasıl bir rol üstlenmelidir?

4. – 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Nesnelerin kaydını tutma gereksinimi, sayı sistemlerinin gelişmesini sağladı. Dünyanın birçok bölgesinde yazının gelişiminden önce görülen bu sistemler, soyut bir kavramı şifrelemek için kullanılan ilk örnekler olmayı bugün de sürdürüyor. Bundan 30 bin yıl kadar önce avcı topluluklar, tahta veya kemikten yapılmış çetele çubukları kullanıyordu. Amaç, büyük olasılıkla öldürülen hayvanların sayısını kaydetmekti. Mezopotamya’da Sümerlere ait MÖ 3400 yılından kalma, sayma işinde kullanılan kilden yapılmış markalar, stok tutma ve muhasebe sisteminin başlangıcını oluşturur. İnsanlar basit sayma işlemlerinde genellikle el ve ayaklarından yararlandıklarından sayı sistemlerinin çoğu ondalık basamak sistemini temel alır. Mayalar, Aztekler ve Keltler 20’lik sistemi, Mezopotamyalılar 60’lık sistemi benimsemişlerdi. Sayıların harflerle gösterildiği alfabetik sayı sistemleri, Yunanlılar, Romalılar, İbraniler ve sonraları Araplar tarafından geliştirildi. Ancak, şimdi dünyanın her yerinde “Arap” sistemi kullanılıyor.

4. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değnilmemiştir?

- A) Avcı toplulukların kullandıkları sayma aracına
- B) Markaların hangi malzemeden yapıldığına
- C) Ondalık basamak sisteminin nasıl ortaya çıktığına
- D) Günümüzde hangi sayı sisteminin kullanıldığına
- E) Yazının bulunmasının sayı sisteminin gelişmesini nasıl etkilediğine

5. Bu parçada aşağıdakilerden hangisi arasındaki amaç-araç ilişkisinden söz edilmemiştir?

- A) Öldürülen hayvan sayısının kaydı – çetele çubukları
- B) Stok tutma – markalar
- C) Sayma – el ve ayaklar
- D) Ölçme – rakamlar
- E) Şifreleme – sayı sistemleri

6. – 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sap ve başlıktan oluşan bir tıraş bıçağı en fazla ne kadar geliştirilebilir ki? En keskin tıraş bıçağı daha ne kadar keskinleşebilir? Televizyonlarda gösterilen tıraş bıçağı reklamlarından söz ediyorum. Çok da uzun olmayan aralıklarla “geliştirilen” yeni bir modelin reklamı yapılıyor. Her yeni modelin elden kaymayı engelleyen “yeni” bir sapı, yüzü daha az tahriş eden “yeni” bir başlığı oluyor. Gerçekte değiştirilen şey sadece sapın rengi ya da bıçağın tasarımı olduğuna göre, bu reklamlar, sektördeki yoğun rekabettten kaynaklanıyor olsa gerek. Üstelik bu reklamlar gösterilirken firmanın önceki modelleri piyasada satılmaya devam ediyor. Böylece firma bu son reklamıyla daha önce reklamlarda aynı şekilde tanıtılan önceki modellerinin o kadar da iyi olmadığını kabul etmiş oluyor.

6. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yenisi çıkan bir ürünün, eskisinin satış miktarını düşürdüğü
- B) Kimi televizyon reklamlarında gerçeklerden uzak bilgiler verildiği
- C) Tüketicilerin, reklamların doğruluğunu araştırmadan ürün satın aldıkları
- D) Firmaların ürünlerini sık sık geliştirerek piyasaya sundukları
- E) Tüketicilerin ürün satın alma kararlarında reklamlardan etkilendikleri

7. Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarına ait bir düşünce olabilir?

- A) Firmalar yaptıkları reklamlarla eski ürünlerini kolaylı olarak kötülemektedir.
- B) Teknolojik gelişmelere ayak uydurmak zordur.
- C) Piyasada yaşanan yoğun rekabet tüketicilere yarar sağlamaktadır.
- D) Firmalar arasındaki rekabet arttıkça reklam için harcanan para da artmaktadır.
- E) En etkili reklamlar, televizyon aracılığıyla yapılanlardır.